

Czĕsto òd se

Je kaszĕbsczĕ słowò, co znaczy tĕli, co pòlskò „panika”? Strach, co òdjimò rozĕm? Pewno to je nòblĕzi. Co spròwiò, że lĕdze panikùją? Pewno tak je człowiek zbùdowóny, że czej sĕ bòji – ròzné gĕpòtĕ robi.

Lĕdzama wĕstraszonyma je lĕzi rzĕdzĕc. Temù rządĕ straszĕ terroristama, a òne same sĕ nòwikszima, bò majĕ mònopòl na braniĕ bez mòc. A wĕzwĕskiwiĕją do te słuźbĕ a media: internetĕ, telewizjĕ a gazetĕ – i dobrze pĕacĕjĕ jima za to. Kòżĕ sĕ bòjec, do lasów nie wchadac, na smĕtòrze, pòmatu jachac, larwĕ zakładac, doma bez cwĕkù sedzec – chòcò to ni-jak nikògò nie chròni, w całoscĕ òd gĕpòtĕ. Chcemĕ wĕzac takĕ z lewi starnĕ òbswiĕconĕ Kanadĕ, dze lĕdzĕska za stòwaniĕ procĕm państwòwĕmù manijòctwù sĕ kòróny blokòwanim jima rechùnków w bankù! Państwa (bò jinĕ téż) coròz barzi zabiĕrajĕ swòjim òbĕwatelóm swòbòdĕ, wòlnosc. Ni mòże człowiek robic swòjĕgò tĕpa, gadac, co sĕ mĕsli, pisac... A òni tĕmaczĕ, że to je dobrze do òbĕwatela...

Nògòrszĕ je to, że parlamentĕ, dze skòpicĕ gĕpòkòwatĕch przepisów wprowadzĕją – sĕ fùlnĕ pòsĕlców a senatorów, co smiało mòże do nich rzec: twój rozĕmkù – biòj dodomkù. Tec taczich so lĕdzĕska demòkraticzno wĕbrelĕ. A gĕpĕch je skòpicĕ na swiece, a nòbarzi jich widzec je w internece. Taczich, co majĕ kaczi rozĕm téż. Najiwny, tzw. pòzĕteczny gĕpĕlowie. A co je nòsmùtniĕszĕ – czĕsto wĕsok ùczony... Chtos rzucy, że wnetkĕ zafelò cĕkru, mĕczi, nudlów, papieru do òbcĕraniò rzĕcĕ a rizu – i ju bańda ògĕpiałĕch z ùrsazu wĕkùpiwò z krómów, co le sĕ dò. Tak bĕto chòcle na pòczĕtkù tegò pòszĕdłowĕgò cyrkù, dwa lata dowsladĕ. Rzeknĕ Wama, że òni do dzys dnia tĕch nudlów, rizów ni majĕ jesz spòtrzebòwónĕ...

A chcemĕ wĕzac òstatnĕ benzynów tankòwaniĕ. Lĕdzĕska bĕlĕ czĕsto òd se! Stojelĕ we wielmĕtrowĕch régach 24 gromicznika do tanksztĕlów. Tec to przejachac dodóm nie szło, tak drodżi bĕtĕ zasztòpónĕ. Niejedne sztacje wĕckĕ zòróbk i pòdniosłĕ prizĕ. A ti stojelĕ do pòt nocĕ a pĕacĕlĕ jak za... zbòzĕ. A reno? Prizĕ spadłĕ. Rĕdżi zdżinĕłĕ. Spòkójno so człowiek zatankòwòł. Leno

A CHCEMĕ WĒAC
ÒSTATNĕ BENZYNÓW
TANKÓWANĒ. LĒDZĒSKA
BĒLĒ CZĒSTO ÒD SE!
STOJELĒ
WE WIELEMĒTROWĒCH
RĒGACH
24 GROMICZNIKA
DO TANKSZTĒLÓW. TEC
TO PRZEJACHAC DODÓM
NIE SZŁO, TAK DRODŻI
BĒLĒ ZASZTOPÓNĒ.

do bakù. Niĕ do kanistrów, do cysternĕ, cziwĕ, wannĕ, szamba, kònĕwczĕi czĕ jinĕ sklònczi. Prosto tak, jak sĕ słĕchò. Czej zabraknie – tej sĕ leje. Leno ti z Warszawĕ sĕ òdgròzĕjĕ, że te sztacje, co prizĕ pòdniosłĕ – dostònĕ sztròfĕ. A jò pitóm: za co? Za to, że wĕckĕlĕ geszeft na lĕdzci gĕpòce?! A jak lĕdze majĕ zmadrzec, czej jima leźnosc do nòuczĕi òdĕndze? Na straszĕnim sznĕrdżi wszelejaczĕ robiwĕjĕ téż chòcle kùndze òd ùbezpieczeniów. Ùbezpieczĕ sĕ, bò jak... to... Nawetkĕ jesmĕ zmuszony do ùbezpieczeniò swòjĕgò aùtoła (OC)! Czej jem pitòł biĕłkĕ òd ùbezpiekù, czemù jem zmusziwóny, czej to je taczĕ dlò mie dobrĕ – òna jĕła tĕmaczĕc, że jò bĕ sĕ nie wĕptacył, czejbĕ kògò rozjachòł. Nie przekònała mie, bò to jò sòm za swòje czĕnĕ òdpòwiòdóm, równak

jem mùszòł zapĕacĕc pòrĕ stówów, bò państwo wiĕ lepi, co je dlò mie lepszĕ, a za niewĕkùpieniĕ – bĕm mùszòł tim rabùsznikóm sztròfĕ zapĕacĕc. Rabùsznikóm, bò czej mie bierzĕ dĕtczi bez mòc – to je czĕsti rabùnk!

Za mòckò dòwómĕ wiarĕ medióm. Za mało sami mĕslimĕ, co je dobrĕ a lepszĕ dlò nas. Felĕje tzw. zdrów pòmĕszlĕnkù. Prosto chtòpszczĕgò zdrów rozĕmù. Zòs sĕ jaczĕ feminystczĕi òbrażĕ, bò jem napisòł, że „chtòpszczi je zdrów”... Rzekniĕta: ale je ten Fópka przemądrzał! Jemù sĕ panika nie zdòrziwò? Ale jo! Móm strach wĕsokòscĕ. Niĕ ròz jem stanĕł dze wĕsok na dakù i ni mògł z mòla rĕszĕc. Ròz òbczas jazdĕ gòrskĕ kòlejkĕ sztrómù zafelało, a jò z małĕ còreczkĕ zybòł sĕ pòrĕdzesĕt mètrów nad jakĕs łĕkĕ, dze krowa sĕ pòsa a pòdzĕrała do gòrĕ, chto tak dĕrgòce. Równak kùreszce jem z dakù sĕ wĕdostòł, a sztróm w gòrach wĕczĕlĕ – i jem zòdnĕgò gĕpĕstwa nie zrobił. Le jò sĕ strachù stolĕmno najòdł... i wĕcygnĕł z te nòukĕ, co lepi je chòdzĕc pò gruńce.

Wierzĕ, że kòzdi òsòbny człowiek mò swòj rozĕm a wiĕ, co je nòt zrobic, tak cobĕ jinĕ nie zrobilĕ mù krziwdĕ. I je w sztĕdze wĕzac za to òdpòwiedzalnòtĕ. Taczĕi bezcwĕkòwi „òwczĕi nĕk” rodzy sĕ colemało w karnie. A chto nòbarzi panikùje? Na to òdpòwiĕdzta sobie sami...

TÓMK FÓPKA